

GLEN DANKAN

POSLEDNJI
VUKODLAK

Preveo
Goran Skrobonja

■ Laguna ■

Naslov originala

Glen Duncan

THE LAST WEREWOLF

Copyright © Glen Duncan, 2011

Za Pita i Evu

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

PRVI MESEC

NEKA SE VEĆ
JEDNOM DOGODI

Sad je i zvanično“, reče Harli. „Preksinoć su ubili Berlinca. Ti si poslednji.“ A onda, posle kratke pauze: „Žao mi je.“

To je bilo sinoć. Bili smo gore u biblioteci njegove kuće na Erls Kortu, i on je napeto stajao povijen između kamenog kamina i crvenkastosmeđeg kauča, dok sam ja sedeo kraj prozora sa čašicom makalana starog četrdeset pet godina i kamel-filterom u ruci, zagledan u sneg koji je brzo padao na London. Soba je mirisala na mandarine, kožu i borove cepanice za vatru. Prošlo je četrdeset osam sati, a ja sam još bio usporen kao puž zbog Kletve. Najduže se u vučjem obliku zadržavaju ramena i ručni zglobovi. I pored onoga što sam upravo čuo, pomislio sam: Medlin me može kasnije izmasirati, toplim uljem od jasmína i kao magnolija nežnim rukama dugih noktiju, rukama koje ne volim i nikada neću zavoleti.

„Šta ćeš sad?“, upita Harli.

Srknuo sam, progutao i načas ugledao bele noge ispod kilta klana Makalan koje gacaju po tresetištu, dok mi je viski žario grudi. *Sad je i zvanično. Ti si poslednji. Žao mi je.* Znao sam šta će mi reći. I pošto je to uradio, šta sad? Mala ontološka vrtoglavica. Kjubrikov astronaut koji se, sa

presečenom pupčanom vrpcom, tumba sve dalje od broda u beskraj... Ljudska mašta mora da odustane u određenom trenutku. Fraza glasi: *Ne možeš podneti pomisao na to*. Očigledno da ne možeš.

„Marlou?“

„Ova soba tebi ništa ne znači“, rekoh. „Ali širom sveta ima bibliofila kojima bi naterala suze radosnice na oči.“ To nije bilo preterivanje. Harlijeva zbirka vredi milion i šeststo hiljada, ali on se tim knjigama više ne bavi zato što je ušao u fazu u kojoj je digao ruke od čitanja. Ako bude poživio još deset godina, ući će u sledeću fazu – vratiće se knjigama. Dizanje ruku od čitanja isprva izgleda kao vrhunac zrelosti. I kao posle svakog takvog uspona, to je varljiv vrh. Odlika ljudskih bića. Video sam to bezbroj puta. Za dvesta godina sve vidiš bezbroj puta.

„Ne mogu da zamislim kako ti je“, reče on.

„Ne mogu ni ja.“

„Moramo da planiramo.“

Nisam odgovorio. Umesto da počnem da kujem plan, prepustio sam se tišini. Harli je pripalio goloaz i dosuo nam piće drhtavom rukom, sad prošaranom ljubičastim venama i posutom staračkim pegama. U sedamdesetoj je još imao dugačku, proređenu sedu kosu i bujne brkove, požutele od duvana, koji su izgledali kao da su štucovani, ali nisu to bili. Svojevremeno su ga njegovi mladići nazivali Bufalom Bilom. Danas njegovi mladići Bufala Bila poznaju samo kao serijskog ubicu iz filma *Kad jaganjci utihnu*. U razdobljima fizičke slabosti on se oslanja o štap sa koštanom drškom, iako mu je lekar rekao da će mu to upropastiti kičmu.

„Berlinac“, rekoh. „Grejner ga je ubio?“

„Nije Grejner. Njegov štićenik iz Kalifornije, Elis.“

„Grejner se čuva za glavni događaj. Doći će po mene sam.“

Harli sede na kauč i zagleda se u pod. Znam šta ga plaši: ukoliko ja umrem prvi, neće više biti spasonosne nadrealnosti između njega i njegove savesti. Džejk Marlou je čudovište i to je činjenica. Ubija i proždire ljude, takođe činjenica. Što njega, Harlija, čini saučesnikom: činjenica. Dok sam živ, dok hodam, govorim i izvodim lunarni ples jednom mesečno, on u tome može živeti kao u dekadentnom snu. *Uzgred, jesam li pomenuo da mi je najbolji prijatelj vukodlak?* Mrtav ću ga samo nagnati na brutalno buđenje. *Pomogao sam da Marlou ne bude kažnjen za ubistvo*. Verovatno će se ubiti ili jednom zasvagda poludeti. Jedan njegov gornji levi sekutić od čistog je zlata, zubarski anahronizam koji ionako ukazuje na to da je polulud.

„O sledećem punom mesecu“, reče on. „Ostalim Lovcima je naređeno da se povuku. To je Grejnerova žurka. Znaš već kakav je on.“

Zaista. Erik Grejner je Glavni Baja među Lovcima. Svi pripadnici višeg ešalona SOKOF-a (Svetske organizacije za kontrolu okultnih fenomena) nafatirani su lovom ili ih lovatari angažuju zbog njihove stručnosti. Grejner je stručnjak za pronalaženje i ubijanje moje vrste. *Moje vrste*. Od koje, zahvaljujući SOKOF-ovim ubicama i tome što otprilike već jedan vek nema novih vukodlačkih klinaca u ulici, izgleda da sam ja poslednji. Pomislio sam na Berlinca, čije je ime (pošto je Bog mrtav, ironija je i dalje urnebesno živa) bilo Wolfgang, zamislio njegove poslednje trenutke: mraz koji se vrti pod njim, gubicu obasjanu mesečinom i krzno, delić sekunde u kom njegove oči odaju smešanu nevericu, užas, tugu i olakšanje – a onda belo i konačno svetlo srebra.

„Šta ćeš sad?“, ponovi Harli.

Ko se boji vuka još? Humor sve crnji. Pogledao sam kroz prozor. Sneg je padao neumoljivo kao starozavetna pošast. Na Erls Kort roudu pešaci su se teturali i klizali, pronalazili ponovo sopstveno detinjstvo u uskovitlanoj anđeoskoj belini samo da bi se prenerazili od šoka kao otkinuta vlat kad bi shvatili da više ipak nisu deca. Preksinoć sam pojeo četrdesettrogodišnjaka, specijalistu za hedž-fondove. Bio sam u fazi kad sam uzimao one koje niko neće. U svojoj poslednjoj fazi, izgleda.

„Ništa“, rekao sam.

„Moraš otići iz Londona.“

„Zbog čega?“

„Nećemo uopšte da razgovaramo o tome.“

„Vreme je.“

„Nije vreme.“

„Harli...“

„Imaš dužnost da živiš, baš kao i svi mi ostali.“

„Teško da se može reći kao svi vi ostali.“

„Svejedno. Nastavićeš da živiš. I nemoj da mi prodaješ pesnička sranja o tome da si umoran. To je sve šatro. Kao loš scenario.“

„Nije posredi loš scenario“, rekao sam. „Umoran sam.“

„Predugo si tu, iscrpila te je istorija, prezasićen si, prazan a pun svega – već si mi to kazao. Ne verujem ti. U svakom slučaju, ti se nikad ne predaješ. Voliš život zato što on jedino i postoji. Bog ne postoji, i to je njegova jedina zapovest. Daj mi reč.“

Razmišljao sam, kao što je onaj iskreni deo mog bića razmišljao od samog trena kad mi je Harli saopštio tu vest. *Moraš*

to sada da ispričaš. Priču koja se ne može ispričati. Pitao si se koliko ćeš vremena imati na raspolaganju. Ispostavilo se da si dobio sto šezdeset sedam godina. Za onu devojkicu koja te čeka, previše.

„Daj mi reč, Džejk.“

„Za šta da ti dam reč?“

„Daj mi reč da nećeš sedeti tu kao glavica kupusa dok te Grejner ne pronađe i ne ubije.“

Kad sam zamišljao ovaj trenutak, zamišljao sam čisto olakšanje. Sad, pošto je kucnuo čas, olakšanja je bilo, ali ne čistog. Prljavi plamičak mog „ja“ zajelujao je buntovno. Premda moje „ja“ više nije ono što je nekad bilo. Sada ono zaslužuje tek tužan osmeh, kao što bi to mogli izazvati ostaci požude u mudima kakvog starca. „Ustrelili su ga, zar ne?“, upitao sam. „Her Volfganga?“

Harli nervozno povuče dim i izbaci ga kroz nozdrve, a onda smrvi goloaz u podnoj pepeljari od opsidijana. „Nisu ga ustrelili“, reče on. „Elis mu je odrubio glavu.“

2

Svaka promena paradigme reakcija je na nemoralnu žudnju za novinom. Obamina izborna pobjeda je to donela. Baš kao i snimci iz Aušvica u svoje doba. Dobro i zlo su nebitni. Pokaži nam da svet nije onakav kakvim smo ga zamišljali i deo našeg bića time će biti oduševljen. Bez izuzetka. I sopstvena smrtna presuda dovodi do ludačkog malog „aleluja“, a moja je nečuveno okasnila. Već deset, dvadeset, trideset godina sve obavljam mlitavo i po automatizmu. Koliko dugo vukodlaci žive, pitala me je Medlin nedavno. Po podacima SOKOF-a, oko četiri stotine godina. Ne znam *kako*. Naravno da čovek sebi postavi izazove – sanskrit, Kant, viša matematika, taj-či – ali tako se samo bavi problemom Vremena. Onaj veći problem, problem Bivstva, samo sve više narasta. (Nimalo ne čudi što vampiri s vremena na vreme toliko vole da utonu u katatoniju.) Iscrpio sam sve varijante, jednu po jednu: hedonizam, asketizam, spontanost, refleksiju, sve živo od jasnog Sokrata do srećnog praseta. Moj mehanizam je izlizan. Više nemam u sebi ono što je neophodno. Još sam kadar za osećanja, ali mi je muka od njih. Što je samo još jedno osećanje od kog me obuzima mučnina. Ja samo... samo ne želim više *života*.

Harli se sunovratio iz zabrinutosti preko morbidnosti u melanholiju, ali ja sam ostao snen i lak, delom svojevolumno tup, delom zenovski spreman na prihvatanje, a delom jednostavno nesposoban da se usredsredim. Na ovo ne možeš prosto da ne obraćaš pažnju, govorio je neprestano. Jebote, ne možeš prosto da se *prevrneš na leđa*. Neko vreme su moji blagi odgovori glasili: Zašto ne? I: Naravno da mogu, ali on se toliko uzrujao – ponovo se latio drške od kosti – da sam se uplašio za njegovo srce i promenio ploču. Pusti me samo da ovo svarim, rekao sam mu. Samo me pusti da razmislim. U stvari, pusti me samo da nešto pojebem, što sam već sredio i za šta već plaćam dok pričamo o tome. To je bilo tačno (Medlin je čekala u otmenom hotelu na drugoj strani grada gde noćenje košta 360 funti), ali to za Harlija nije bila prijatna promena teme; posle operacija prostate koju je imao pre tri meseca izgubio je seksualnu želju, pa su londonski momci u najam ostali bez darežljive mušterije. Međutim, uspeo sam tako da se izvučem odande. Pijan do suza, zagrlio me je i pošto-poto mi utrapio vunenu kapu, a onda me naterao da obećam kako ću ga pozvati za dvadeset četiri sata, posle čega će, ponavljao je uporno, sva ova kukavička i lažna hamletovska sranja morati da prestanu.

Sneg je još padao kad sam izašao na ulicu. Saobraćaj se kretao izuzetno sporo, a stanica podzemne na Erls Kortu bila je zatvorena. Na trenutak sam zastao kako bih se prilagodio snažnoj čistoti vazduha. Nisam poznavao Berlinca, ali zar mi on nije bio rod? Pre dve godine jedva se izvukao u Švarcvaldu, pobjegao u Ameriku i izgubio se negde na Aljasci. Da je ostao u divljini, možda bi još bio živ. (Ta pomisao, „divljina“, probudila je duh životinje, prošla hladnim prstima kroz

krzno kojeg nije bilo; planine kao crno staklo i snežno iverje i zavijanje vrelo kao krv u vazduhu koji miriše na led...) Ali zavičaj zove. Vuče te natrag kako bi ti saopštio da ti tu nije mesto. Uхватili su Volfganga trideset kilometara od Berlina. *Elis mu je odrubio glavu.* Smrt voljene osobe brutalno uliva život u sve: u oblake, ulične čoškove, lica, TV reklame. Trpiš to zato što i drugi dele tugu. Posle iskorenjivanja vrste, drugih više nema. Ostaješ sam u jezivo obnovljenim okolnostima.

Isplaženog jezika, da okusim pahulje, osetio sam prve naznake tereta kojim bi svet mogao da me ophrva u vremenu koje mi je preostalo, mase pojedinosti, neumoljive, besmislene upornosti. I opet, nisam mogao da podnesem pomisao na to. U tome će se sastojati moje muke: sve ono o čemu ne mogu ni da mislim daće sve od sebe kako bi me nateralo da upravo o tome razmišljam.

Pripalio sam kamel i s mukom se pribrao. Praktične stvari: kako stići pešice do Gloster rouda. Kružnom linijom do Faringdona. Deset minuta prtenja snega do Zetera, gde me čeka Medlin, bogu hvala za njene plaćeničke čari. Navukao sam vunenu kapu na uši i krenuo.

Harli je rekao: Grejner hoće čudovište, a ne čoveka. Imaš vremena. Nisam ni sumnjao da nije u pravu. Do sledećeg punog meseca proći će dvadeset sedam dana, a zahvaljujući dezinformacijama koje je Harli plasirao, SOKOF-ovci misle da sam i dalje u Parizu. I to saznanje me je ispunjavalo mirom nekoliko minuta uprkos sve jačem ubeđenju – *ovo je paranoja, sam to sebi radiš* – da me neko prati.

A onda, dok sam skretao u Kromvel roud, sve zalihe poricanja bile su utrošene i više nije bilo ničeg između mene i hladne činjenice: neko me *zaista* prati.

Ovo je paranoja, zaustio sam ponovo, ali ta je mantra izgubila magiju. S leđa me je pritiskao topao nagoveštaj umesto čiste hladnoće: nadzor. Sneg i zgrade kao da su narasli u žurnoj potvrdi: Pronašli su te. Već je počelo.

Adrenalin se ne zanima za malodušnost. Adrenalin plavi, bez obzira na sve, a u mom stanju to ne važi samo za ljudska tkiva već i za ono što je ostalo od vuka, onaj talog stvorenja koji još nije u potpunosti pretrpeo preobražaj. Fantomske vučje energije i njihov ljudski pandan meškoltjili su mi se i bljuvali u koži lobanje, ramenima, ručnim zglobovima, koljenima. Bešika me je zapekala kao prilikom prebrzog spuštanja s vrha velikog karnevalskog točka. Apsurd je bio u tome što nisam mogao, do cevanica u snegu, da ubrzam korak. Harli je pokušao da mi uvali smit i veson automatik pre nego što sam pošao, ali sam to uz smeh odbio. Prestani da izigravaš brižnu bakicu. Zamišljao sam ga kako sada posmatra preko kućnog video-nadzora i govori: Da, Harli je bakica. Nadam se da si sada zadovoljan, Marlou, kretenu jedan posrani.

Bacio sam cigaretu i zabio ruke u džepove kaputa. Morao sam da upozorim Harlija. Ako me Lovci prate, onda znaju i gde sam maločas bio. Kuća na Erls Kortu nije bila uknjižena na njegovo ime (umesto toga, izigravala je ono za šta je bila savršeno opremljena, elitnu prodavnicu retkih knjiga), pa je stoga bila bezbedna. Ali ako je SOKOF to otkrio, onda je Harli – već gotovo pedeset godina moj dvostruki agent, moj pomagač, moj intimus, moj prijatelj – možda već mrtav.

Ako, onda... Ako, onda... Pored tog mesečnog preobražaja, neizmerna gnjavaža kad si vukodlak, gnjavaža od koje mi je muka, jeste beskrajna logistika. Postoji razlog za to što ljudi odapnu oko osamdesete: zamor od svakidašnjice. Čini se da

je razlog otkazivanje organa, rak ili kap, ali posredi je zapravo nesposobnost da se i dalje nose s upornim naletima svakodnevnih uzroka i posledica. Ako pozovemo Šilu, onda ne možemo pozvati Rona. Ako pojedem dimljenu ribu, moram uzeti kiš uz čaj. Osamdeset godina svih mogućih „ako“ otprilike je maksimum koji se može podneti. Demencija je razumna spoznaja da sve to više naprosto ne možete *trpeti*.

Lice mi je bilo vrelo i osjetljivo. U snežnoj tišini, kao u studiju za snimanje, i slabi zvuci bili su upadljivi: neko otvara konzervu piva; podrigivanje; naglo zatvaranje tašne. Prekoputa, tri pijana mladića histerično su se koškala. Taksista umotan u karirano ćebe stajao je kraj otvorenih vrata svog vozila i žalio se u mobilni. Ispred *Flaminga*, dva izbacivača s kozačkim kapama jela su viršle i gospodarila redom potencijalnih posetilaca kluba koji su se tresli od hladnoće. *Ništa ne može da se poredi s krvlju i mesom mladih. Možeš u njima okusiti drskost nade*. Posle Kletve, te su misli još džikljale u meni kao nepristojne erekcije u pubertetu. Prešao sam tamo, stao na kraj reda, budistički ravnodušno primetio damarajuću sočnost tri oskudno odevene devojkice ispred mene i okrenuo Harlijev broj preko bezbedne mobilne veze. Javio se pošto je tripot zazvonilo.

„Neko me prati“, rekao sam. „Moraš otići odatle. Mesto je provaljeno.“

Očekivana pauza. Dremao je pijan sa telefonom u ruci, podešenim na vibriranje. Zamišljao sam kako sav izgužvan pokušava da ustane sa kauča, kose podignute od statičkog elektriciteta, petljajući oko goloaza. „Harli? Čuješ li me? Kuća nije bezbedna. Izlazi i sakrij se.“

„Jesi li siguran?“

„Siguran sam. Ne gubi vreme.“

„Ali hoću da kažem kako oni ne znaju da si *ovde*. Apsolutno ne znaju. Lično sam video ažurirane obavешtajne podatke. Jebote, pa ja sam ih gotovo sve i *napisao*. Džejk?“

Dok sneg tako gusto pada, ne mogu da uočim uhodu. Ako je video da prelazim ulicu, sigurno se sakrio u neki haustor. Prekoputa je stajao tamnokos manekenski tip s moderno neobrijanim licem, naizgled zadubljen u tekst-poruku, ali ako je to on, onda je reč o totalnom kretenu, ili baš želi da ga vidim. Nije bilo drugog očiglednog kandidata.

„Džejk?“

„Da. Vidi, Harli, nemoj da se zajebavaš. Imaš li kuda da odeš?“

Čuo sam kako ispušta vazduh, video kako mu je ostarelo telo u lanenom odelu klonulo. Najednom mu je sinulo šta će se desiti ako provale njegovu ulogu u SOKOF-u. Sa sedamdeset godina prestar je za bežanje. Kroz telefonski šum slutio sam kako on to zamišlja, hotelske sobe, podmićivanje, lažna imena, smrt poverenja. Jedan starac ne može tako da živi. „Pa, pretpostavljam da mogu da odem do *Zadužbine*, pod pretpostavkom da me niko ne ustrelji na putu odavde do Ulice Čajlds.“ *Zadužbina* je bila Harlijev satirično ekskluzivni klub, sa batlerima malo ispod Dživsovog nivoa i najsavremenijom plaćenom pratnjom, neprocenjivim antikvitetima i modernom tehnologijom za zabavu, masažnom terapijom, stalnim tumačem tarota i kuvarom koji je od *Mišlena* dobio tri zvezdice. Uslov za članstvo bilo je bogatstvo, ali je slava bila zabranjena; slavne ličnosti privlače pažnju, a to je bilo mesto na kom su bogati u miru mogli da se odaju porocima. Po Harlijevim rečima,

manje od stotinu ljudi znalo je da on uopšte postoji. „Da prvo proverim?“, reče on. „Da se okačim o SOKOF i...“

„Daj mi reč da ćeš uzeti pištolj i poći.“

Znao je da sam u pravu, samo nije to želeo. Ne sada, kad je bio toliko nespreman. Zamišljao sam kako kruži pogledom po sobi. Sve te knjige. Toliko se toga okončavalo, bez upozorenja.

„U redu“, reče on. „*Jebote*.“

„Javi mi se kad stigneš u klub.“

Palo mi je na pamet da se na sličan način zavučem u *Flemingo*, kad je već tu. Nijedan Lovac neće rizikovati da ubije na tako javnom mestu. Spolja je noćni klub imao neobeleženo pročelje od tamne cigle i metalna vrata koja su mogla da posluže i za sef u banci. Iznad njih je bio ružičasti neonski flamingo kog su samo upućeni mogli da prepoznaju. U filmskoj verziji, ušunjabih se i izvukao kroz prozor toaleta, ili upoznao neku devojkicu i započeo problematičnu ljubavnu vezu koja bi mi nekako spasla život nauštrb njenog. U stvarnosti bih ušao, proveo četiri sata pod nadzorom ubice ne prokljuvivši ko je on zapravo, da bih se onda ponovo našao na ulici.

Udaljio sam se od reda. Osećao sam toplinu pažnje koja me je pratila. Kratak pogled prema glamuroznom momku u mantilu bio je dovoljan da vidim kako stavlja mobilni u džep i polazi za mnom, ali nisam mogao sebe da ubedim da je on taj. Etar je ukazivao na nešto profinjenije. Pogledao sam na sat: 00.16. Poslednji voz će krenuti od Gloster rouda najkasnije u 00.30. Trebalo bi da stignem tamo čak i ovako, pešice. Ukoliko ne stignem, uzeću sobu u *Kevendišu* i manuti se Medlin, mada ću ujutro verovatno, pošto sam joj već dao *carte blanche* što se tiče usluga u sobi u *Zeteru*, ostati bez prebijene pare.

Reklo bi se da to nisu razmišljanja bića iscrpljenog istorijom, prezasićenog sadržajima, praznog a prepunjenog. Istina. Ali jedno je znati da je smrt udaljena dvadeset sedam dana, a sasvim drugo shvatiti kako bi mogla da te zadese *svakog trena*. Bilo bi gadno, prenagljeno i – uprkos tome što pravda ne postoji – nepravedno da me ubiju ovde, u ljudskom obličju. Osim toga, onaj koji me je sledio nije mogao biti Grejner. Kao što je Harli rekao, uvaženi lord je hteo da mu plen bude *wulf*, a ne *wer*,* a pomisao na to da me ukloni neko drugi a ne najbolji Lovac bila mi je odvratna. Da ne pominjem to što mi je ostala neispunjena jedina dnevnička dužnost: ako mi neko smrsi konce ovde i sada, ko će onda ispričati ono što se ispričati ne može? *Ispisana je čitava bolest tvog života, osim tog poslednjeg nauka za srce, njegove zloćudnosti i muze. Boga nema, Smisla takođe, a opet estetska obmana kadra je da posrami.*

I sve je to, rekao je cinik u meni kad sam stao pod uličnom svetiljkom da pripalim nov kamel, sasvim pristojno, osim ukoliko nije posredi samo otmena racionalizacija iznenadne i očajničke želje *da ne umreš*.

U tom trenutku metak iz pištolja s prigušivačem pogodio je betonski stub svetiljke desetak centimetara iznad moje glave.

* Na starogermskom *wer* je čovek, a *wulf* vuk, i otud nemačka reč *werewolf* i engleska *werewolf* – vukodlak. (Prim. prev.)

3

Kognitivno gomilanje. S jedne strane, bio sam zauzet popisom zapaženih činjenica – slab prasak nalik na božićnu petardu, oblak prašine, skraćeni rikošet – kako bih utvrdio da je neko zaista pucao na mene, dok sam s druge već prevazišao sve te izlišnosti i skakao – da, *skakao* je pravilan oblik tog glagola – u haustor nekadašnjeg *Bredforda i Binglija* kako bih pronašao zaklon.

Čovjek bi trebalo da u ovakvim situacijama reaguje čisto, kao 007. *Bolje bi mu bilo* da tako postupa. Ali onako sabijen u zapišani haustor, shvatio sam da mislim (osim *o, da ga jebeš i Harli može objaviti dnevnik* i *ništa nas neće nadživeti*) na to koliko je osvežavajuća brzina kojom su finansijske institucije – među njima i *B&B* – propale za vreme Kraha. Reklame za banke i građevinska društva nastavile su da se emituju dani-ma, ponekad i nedeljama po njihovom nestanku. Mnogima je bilo nemoguće da, gledajući ženu u zelenom kostimu sa crnim polucilindrom i osmehom koji je spajao seksualno i finansijsko znanje, poveruju da kompanija koju ona predstavlja više ne postoji. Već sam to viđao, naravno, smrt sigurnih stvari. Bio sam u Evropi kad su se Niče i Darwin zajednički

ratosiljali Boga, i u Sjedinjenim Državama kad je Volstrit sveo američki san na ulubljeni kofer i izlizanu cipelu. Sadašnja kriza se razlikovala po tome što se svetski krah poklopio sa mojim. Moram da ponovim: jednostavno ne želim, i zaista ne mogu više da živim i pritom uzimam drugima život.

Drugi prigušeni pucanj završio je s muklim zvukom u cigli *B&B*-a. Srebrna municija? Nisam imao čega da se bojim ako to nije posredi, ali jedini način da to ustanovim bio je da primim zrno u grudi i vidim hoću li se stropošitati mrtav. (Tipična nelogičnost univerzuma. Ako zanemarim onih nekoliko dana koliko mi treba da uradim što moram uraditi, ja više ne *želim* da živim. Šta znači nekoliko dana posle dve stotine godina? Ali takav vam je univerzum, decenije neutralnosti, a onda iznenada *nulta mogućnost za pregovore*.) Pručio sam se na stomak. Zadah užegle mokračće sa betona izazivao je u meni surovu radost. Nisko, pomerajući se malo-pomalo, ugrabio sam pogled iza ivice haustora.

Supermaneken u mantilu stajao je dvadeset metara dalje, leđima okrenut meni. Leva ruka mu je bila u džepu. Ili je pucao u mene pa je sada izigravao samoubilačku metu za moju uzvratnu vatru, ili su hici došli s neke druge strane, a u tom slučaju je samo klinički idiotizam mogao da mu bude izgovor što to nije provalio. Prizor je bio kao sa omota ploče iz osamdesetih, njegova silueta u mantilu, sneg i kola koja stoje pod neobičnim uglovima. Došao sam u iskušenje da ga pozovem, mada bog sveti zna šta bih mu rekao. Moguće je da bi to bili izlivi ljubavi, pošto vas nastupajuća smrt uvek ispuni nežnošću prema najbližem živom biću.

Teško je reći koliko je dugo on tako stajao. Značajni trenuci se rastežu, omogućavaju intelektualnu ekspanziju...

neupotrebljavani londonski haustor za tili čas postaje javni toalet; niže životinjske funkcije đipaju na noge čim one više skrenu pogled; civilizacija ostaje u manihejskom ćorsokaku sa zveri... ali on se na kraju okrenuo i pošao prema meni.

Pripijen uza zid, osovio sam se ponovo na noge, obuzet u sebi bučnim proračunima. Goloruka, ta marioneta ne bi potrajala ni tri sekunde u borbi sa mnom, ali nekako mi se nije činilo da će se to tako odigrati. Između tog mesta i raskrsnice s Kolinhem roudom bilo je zaklona, četiri automobila parkirana ili ostavljena na mojoj strani ulice i dve staromodne telefonske govornice na uglu. Rizično. Ali nenaoružan u haustoru, bio sam nepokretna živa meta.

U međuvremenu, moj lepi mladi lord i njegove jagodice prevalili su polovinu rastojanja između nas i ponovo stali. Na trenutak se malo namrštio, kao da je zaboravio šta mu je zapravo namera. Onda, baš kad sam zaustio da kažem: Jebote, šta hoćeš?, izvukao je levu ruku iz džepa, ležerno, sa magnumom 44 koji je imao prigušivač, oruđem toliko glomaznim da sam teško mogao zamisliti kako on uopšte ima snage da ga podigne i njime nacilja. Međutim, on mi se osmehnuo – velikim senzualnim ustima i blistavim zubima na koščatom licu produhovljenom očima s tamnom maskarom – a onda iznenađujuće mirnom rukom polako podigao oružje i uperio ga u mene.

Telo dela dok svest naklapa. Ne shvativši to ni sam, savio sam kolena za skok (a bio je tu i veliki, jalovi duh vučjih zadnjih nogu, osećaj izvanrednog beskorisnog pamćenja); šake su mi bile ispružene, prsti rašireni, glava puna besmislica: *Živa šteta što nećeš videti prve šafrane niti saznati da li postoji zagrobni život, ali tako je, samo ti se usta napune zemljom i onda ništa...*

Njegova ruka – pogođena metkom – trže se i obli krvlju, a pištolj izlete iz nje. On se istovremeno oglasi ćudnim tihim kevtanjem i poskoči, zatetura se dva koraka napred držeći se za ručni zglob, pa pade na kolena u sneg. Na licu mu se, za razliku od maske Tragedije kakva se mogla očekivati, pojavilo nešto nalik na zbnunjeno razočaranje, mada su mu se na moje oči usta otvorila i tako ostala. Klatno od pljuvačke (fenomen koji je gotovo isključivo prigrnila savremena pornografija) oklembesilo mu se sa donje usne, isteglo, prekinulo, palo. Metak mu je prošao kroz dlan, što je podrazumevalo samo krvarenje iz površinskih vena. Ukoliko mu je presekao srednji nerv, moglo je doći do trajnog oštećenja, ali sumnjao sam u to, s obzirom na ono što danas umeju da izvedu vrhunski hirurzi. Seo je na pete i obazreo se oko sebe, zbnunjeno, kao da je izgubio šešir. S obzirom na količinu pažnje koju je poklanjao magnumu, moglo je da se radi i o nekom opušku.

Tad mi sinu poruka koju mi je snajperista poslao: Ako mogu da pogodim šaku našeg prijatelja odavde, tebe mogu da skinem kad god poželim. Kao da smo razgovarali, pa je on – ili ona – samo to tiho kazao.

„Ko si ti?“, upitao sam mladića.

Nije mi odgovorio, već se krajnje tužno osovio na noge, pribivši levu podlakticu uz telo. Bol mu je sigurno preobrazio ruku u nešto veliko i vrelo, što se nije moglo umiriti. Obazrivo i s naporom, sagnuo se, uzeo magnum, vratio ga u džep mantila. Onda se, bez ijedne reči ili novog pogleda upućenog meni, okrenuo i počeo tromo da se udaljava.

Nisam sumnjao u svoje tumačenje, procenu rizika, privremenu bezbednost, ali za te prve korake izvan zaklona haustora bila mi je potrebna sva snaga volje. Načinio sam ih

tri i onda stao. Zamislio sam kako me snajperista posmatra kroz teleskop i, pošto svako uzajamno razumevanje donosi neku vrstu zadovoljstva, osmehuje se. Leđima sam slutio sav taj čist i hladan prostor iza mene kroz koji će proleteti srebrni metak. Miris snega koji je padao bio je kao blagoslov, iako sam siguran da mi je odeća pokupila gnusni smrad stare mokraće. Prešao sam još četiri koraka, pet, šest... deset. Ništa se nije dogodilo.

Topao osećaj da me neko posmatra nije me napuštao, ali stupio sam na Gloster roud bez ikakvog incidenta i uhvatio poslednji voz na Kružnoj liniji do Faringdona.

Harli se javio i ostavio mi poruku dok sam bio pod zemljom. Bezbedno je stigao u *Zadužbinu*.

4

Teško mi je da ne mislim na 1965. godinu, kad sam spasio Harliju život, kao na godinu rastuće seksualne anarhije. Demonstracije protiv rata u Vijetnamu okupljale su mladiće i devojke i otkrivale erotski potencijal političkog aktivizma. Objavljen je Majlerov *Američki san*, koji je kršio tabue. Brižit Bardo je bila na naslovnim stranama svih američkih časopisa, a u Engleskoj se saznalo da su Majra Hindli i Ijan Brejdi doživljavali seksualno uzbuđenje ubijajući decu. Ako baš i nije bilo u stilu „sve se može“, onda je makar bilo – „svašta se dešava“.

Teško mi je da ne mislim tako, ali ako to budem radio, podvrgnuću se kompresiji popularne istorije. Činjenice su tačne, tumačenja pogrešna. Ono što su moji savremenici zamišljali 1965. nije se obistinilo sve negde do 1975, ali čak i te zlehude godine Harliju bi se opet dogodilo isto što mu se dogodilo te noći. I dalje se događalo, deset godina kasnije, dvadeset, trideset. I dalje se događa i danas.

Vejlandova kovačnica je pet hiljada godina stara monumentalna grobnica u dolini Ufington, nepuna dva kilometra istočno od sela Ešberi, odmah jugozapadno od Brda belog konja u Berkširskoj niziji. Skrivena je šumarkom pedesetak

metara od Ridžveja, kredom ocrtane staze koja prati u niziji put kojim je *homo sapiens* koračao (dok su mu se ručni zglobovi polako odizali od tla) duže od četvrt miliona godina. Lokalna legenda veli da ćete, ukoliko ostavite konja kraj grobnice s novčićem na kamenoj gredi, po povratku ustanoviti da ga je potkovao Vejland, kovač starih saksonskih bogova. Ljudi po danu šetaju tamo od Brda belog konja, slikaju se, čačkaju unaokolo, tiho govore i ne zadržavaju se dugo. Kamenje zrači hladnoćom kao zamrzivač. Noću je to mesto pusto.

Tamo su odveli Harlija da ga muče.

Nije trebalo da budem tu. Trebalo je da budem iza sopstvenih rešetaka u podrumu seoske kuće koju sam posebno kupio za to, nepuna dva kilometra odatle. (Ah, mahinacije tog predmikrotehnološkog doba! Čelija mi je bila sef od živog gvožđa s ključem za vrata prilepljenim unutra. Sef je bio zavaren, ali s rupom taman toliko velikom da kroz nju prođe ljudska šaka. *Ljudska šaka*. Kad bih se preobrazio, morao sam da čekam da preobražaj prođe. Najjednostavnija rešenja su uvek najbolja.) Trebalo je, ponavljam, da budem zaključan, u sopstvenom zatvoru, pod sedativima koje sam svojevolumeno uzео, ali u poslednjem trenutku podlegao sam slabosti. Bio sam u fazi kad sam ubijao po jednom svakog drugog punog meseca (što je bilo manje prouzrokovano etikom, a više strahom od Lovaca, koji su tada svuda regrutovani zbog posleratnih otkrića o nacističkom okultizmu), ali apstinencija mi je prouzrokovala bol, čak i sa barbituratima, benzodiazepinima, hloroformom, etrom. Te noći sam zastao na vrhu podrumskih stepenica, zamišljajući sate koji su me čekali. Siđeš, udrogiraš se, istrpiš stanje blisko smrti, prebrodiš ga. Još si živ i nikoga nisi ubio. Pa, da. Ali. Goli zidovi, rešetke, kameni pod, veseli

čvrsti debeli sef. Čak i pod zemljom, pun mesec koji se diže je kao Devica Marija na postelji koja govori molim te, molim te, *molim te*, hoćeš li me više pojebati?

S fizičkom grimasom i mentalnim *baš me zabole*, okrenuo sam se i vratio gore...

Prvobitni poriv, da se *obrušim* kao Anđeo Smrti na najbližu farmu ili selo, nije potrajao. Bila je to luda mala fantazija izazvana mesecom provedenim bez živog mesa. U to vreme sam već bio matori ker. Odavno sam se već naučio uzdržavanju i odlaganju. Pustiš da glad neko vreme vlada tobom, uvežbavaš vučja svojstva. Mišići se potpaljuju i dopuštaju gotovo potpuno rastvaranje svesti u životinjsku radost. Trčiš, a noć te miluje kao hladna svila. Prešao sam prugu Oksford–Didkot severno od Abingdona, preplivao ledenu Temzu, otrčao na istok u brda Čiltern gotovo do londonskog puta. Pesmu Berdsa *Mr. Tambourine Man* te je nedelje s prvog mesta top-liste skinula idiotska pesma Bitlsa *Help!*. Obe su mi se razdražljivo motale po glavi kao dve muve koje nisam mogao da oteram. Hoće to od gladi, ona dograbi neki nasumičan detalj i pretvori ga u napev ili totem, u izluđujućem ponavljanju. Na kraju sam ubio i jeo. Na ivici sela Čekendon, neki matorac koji je patio od nesаницe stajao je u svom zadnjem dvorištu i pušio rukom zamotanu cigaretu, belo zagledan u povrtni zasad obasjan mesečinom. Zasoptao je, jednom, kad sam mu izbio vazduh iz pluća, ali to je bio jedini zvuk kojim se oglasio. Preživeo je Somu, ubio nekog čoveka u tuči u Ostendu, pronašao mir u odgajanju hrane na sopstvenoj zemlji i neobično čudo u krtolama iščupanim iz tla. Voleo je, veoma davno, mršavu devojkicu iz čajdžinice u Margejtu s tamnom ufrćkanom kosom, koja je u njemu izazivala lorensovsku uspavanost krvi zbog

izvesnosti. Izlazili su tri meseca i one noći pre nego što će se on priključiti svom puku, vodili sneno ljubav u namerno ispražnjenoj sobi njene drugarice kraj otvorenih prozora, dok je unutra ulazio miris mora. Onda rat i čudno uobičajeni užasi. Udovi koji leže unaokolo kao delovi velikih lutaka. Izgubiš ponešto. Čuješ kako govore: *Više nije kao pre*. Libido mu je ostao stvorenje nestašno i lukavo; gomila plesnivih časopisa za odrasle iza konzervi kreozota u šupi, svetogrдна erekcija pre neki dan sa nekom od unučica u krilu, čak i Nelina matora debela guzica posle svih tih godina prava je hrana za njegovu bestidnost. Bog je mogao slobodno u pakao posle onoga što je on video, Džounsovu glavu otkinutu eksplozijom koja se kotrljala po rovu, Sterna sa crvima u stopalu tamo gde je ostao bez nožnih prstiju...

Ostavio sam njegove ostatke u kupusu natopljenom krvlju. Šmugnuo iz sela natrag u šumu. Gađenje je nastupalo sat posle hranjenja, ali godine su ga svele na težak i prijatan zagrljaj. Gađenje nikoga ne ubija. Ali zato usamljenost...

Kod Vejlandove kovačnice, sat pred zoru, zastao sam da posmatram. Zapravo, nisam imao vremena da zastajkujem i posmatram. Seoska kuća (za moje trenutne potrebe, dom) bila je gotovo dva kilometra daleko, bez mnogo zaklona usput. Bila je to uzvisina prepuštena preko cele godine na milost i nemilost vetrovima Valhale. Drveće je bilo retko. Živice nisu bile guste. Za neopažen povratak kući bio mi je potreban mrak, ili makar suton. Bez obzira. Tu je bilo prai-storijsko kamenje uzdignuto tako da svedoči o svesti. Tu je vazduh bio pun ljudskog smrada, uskomešan praiskonskim energijama. U blizini je bila parkirana kortina. Meso mi se pušilo. Život moje najnovije žrtve umirio se u meni.

Kraj ulaza u grobnicu – blagog ovala dublje tame između uspravljenih sarsena* – dva muškarca su se pomno bavila nečim što nisam mogao da vidim. Treći je osmatrao na mestu gde se drveće razmicalo u stazu.

„Teri, trebalo je *meni* da daš baterijsku lampu“, prosiktao je sada taj treći. „Jebote, ovde se ne vidi prst pred okom.“

Ravnoteža snaga je bila očigledna. „Teri“, u svojim tri-desetim godinama i možda desetak godina stariji od preostale dvojice, bio je glavni. On je držao lampu. Zrak svetla se okrenu, obasja stražara – lice sitnih očiju, dečački slatko, plavokoso, i jednu ruku podignutu da zakloni blesak – a onda se vrati uznemirujuće precizno svom prvobitnom predmetu.

„Guzojebac“, reče bliži Terijev saučesnik tiho. „Verovatno uživa u ovome.“

„Izvuci ga opet“, reče Teri. „Hajde, Džeki, kucu, izadi.“

„Hej, pederčino, brže to.“

„On je... Pripomozi mi, Dez.“

Teri i Dez zajednički izvukoše svoju žrtvu na otvoreno. Bio je to vitak mladić dugih uvojaka, visokog čela, tankih ručnih zglobova i gležnjeva. Vezali su mu ruke i zapušili usta. Košulja mu je nominalno još bila na leđima, ali ako se izuzme to i jedna tamna čarapa, bio je go. Ležao je na boku, ne u nesvesti, ali toliko isprebijan da je čak i privlačenje kolena uvis – u refleksu da zaštiti osetljive organe – bilo za njega gotovo neizvodljivo.

„Brže to“, prošišta stražar. „Jebote, još malo pa će da svane.“

„Prvo se žali kako je mrkli mrak“, reče Tedi, „a sad drobi kako će da svane.“

* Drevno stenje od peščara, veoma često u Engleskoj. (Prim. prev.)

„Umukni više, Džordži, jebote“, reče Dez. On otpi iz boce hejga, pa je dade Teriju. Teri srknu, malo prosu po glavi žrtve, a onda je ritnu u lice. Kao da je taj postupak bio okidač, Dez smesta poče da šutira mladića u stomak i rebra, najmanje pet-šest puta. Takav je bio Dez: ako Teri popije kriglu, Dez popije šest i opet na kraju ne bude Teri.

Čovek na tlu oglasio se nejasnim životinjskim zvukom, ni molbom ni protestom, već samo piskom očajanja. Dez pljunu na njega. Neodlučno mu stade na lice, ostade tako da održava ravnotežu nekoliko sekundi, pa skliznu. Teri izvadi iz jakne nož dugačak petnaest centimetara, sa nazubljenim sečivom. „Pa“, reče glasom glave porodice na kraju dobrog nedeljnog ručka, „znamo gde voli da ga prima, zar ne?“

Recimo da je to bila estetska procena. Čovek mora da prizna kako u predanom sadizmu ima lepote, ali ova zbunjujuća kaša surovosti bila je uvredljiva. Dez i Džordži su makar bili puni sentimentalnih zamisli: radnička solidarnost; kraljica; porodica; mama; pripadnost; ovo kraljevsko ostrvo. Na dan utakmice ova dva Engleza bila bi na ulicama, drali bi se iz sveg glasa, raširenih ruku, u suzama. Za razliku od njih, Teri je imao dubinu, ali su mu nedostajale hrabrost i vizija koja bi mogla da se na koristan način probije iz nje u svet drugih. Ta mašta bi zauvek ostala zatvorena u njemu. Video sam bizarnu sliku, sedeo je na klozetskoj šolji, lica oklembeseno i zadubljenog u planove – a onda sam krenuo.

Brzo. Toliko brže od njih da je to bilo smešno. Džordži je bio mrtav pre nego što su ostala dvojica to uopšte primećivala. Išćupao sam mu grkljan (nepotrebno, pošto sam mu već slomio kičmu) i još sam držao u levoj ruci najveći deo njegovih vlažnih unutrašnjih organa dok sam prilazio Teriju

i Dezu. Nije tu bilo šta da se kaže. Za mene je posredi bilo samo olakšanje kakvo osetite kad izađete s loše pozorišne predstave. Dez je pokušao da pobegne. Teri je seo nekako sporo, otvorenih usta, a onda pokušao da ustane na pihtijastim nogama. Odgrizao sam komad Dezovog trbuha dok mu je život izmicao, progutao ga, načas ugledao kaldrmisani ulični ćošak i vlažno, namršteno lice neugledne plavuše – a zatim prestao. Već sam bio sit. Kad unesete život u sebe, verujte, to vas ispuni. Teri je sve posmatrao kao neko ko ne može do kraja da shvati zabavu iznenađenja čak ni pošto su svi poiskakali iz zaklona i povikali: „Iznenađenje!“ Ali jeste rekao, dok sam stajao nad njim i dok su mi iz usta visile tople kobasice Dezovih creva: *Molim te. Molim te.*

Harli, njihova žrtva, odvukao se pola metra dalje i stao. Čučnuo sam kraj njega. Bio je na onom vrhuncu straha koji podseća na smirenost. Veoma nežno, izvukao sam mu krpu iz usta i pritisnuo mu usne prstom, svojim groznim hibridnim prstom – *pst.* Klimnuo je glavom, ili zadrhtao od gađenja, u svakom slučaju, nije pustio glasa od sebe. Pronašao sam mu pantalone na ulazu u grobnicu i doneo mu ih. Lice mu je bilo otečeno i presijavalo se. Levo oko mu je bilo naduveno i ljubičasto, slepljeno i zatvoreno. Desnim je pokušavao da me gleda. Odvezivanje njegovih ruku bilo je zamorno i dugotrajno, s obzirom na to kakve su bile *moje*. Zbog tri slomljena prsta je oblačio pantalone, kao u snu. Bio je previše blizu sopstvene ivice. Ja sam ostao u čučnju, metar od njega. Palo mi je na pamet da nisam pomislio na to šta ću s njim pošto ga oslobodim napadača. Da je potrčao, pošao hodom ili otpuzao od mene, pretpostavljam da bih ga pustio, premda bi to značilo da sam moram odmah pobeći (dovoljno je gadno bilo

ono što sam sinoć uradio, a sad sam još ubio na sopstvenom pragu), ali on to nije uradio. Uskobeljao se nekako na noge, načinio tri ili četiri koraka i onda se srušio, obeznanjen.

Po nebu se videlo da će zora svanuti za nekih pola sata. Nisam napravio veliki nered, ako se sve ima u vidu. Brzo sam potrpao tela i rasuti drob u kortinu. Od rukava Dezove košulje napravio sam fitilj i ugurao to u rezervoar grančicom. Zahvaljujući milosti nasumičnog univerzuma, u Terijevom džepu sam našao ronson od nerđajućeg čelika. Podigao sam Harlija, prebacio ga preko ramena, upalio rukav i pobegao.

A ostalo je, kao što se kaže, istorija.

5

Javio sam se Harliju iz predvorja *Zetera*.

„Nisu me provalili“, rekao je. „Upravo me je zvao Farel. Nisu znali da si tu. Nisu pratili tebe, pratili su onog drugog tipa. Čak nije posredi ni londonska jedinica, već jedna od francuskih. Nadam se da ti je jasno da sam mogao sada da budem kod kuće, u krevetu.“

Moj mladi pratilac Pol Kloke bio je pod prismotrom SOKOF-a već mesec dana. „Ništa važno“, rekao je Harli. „Pojavljivao se prečesto na pogrešnim mestima. Osim toga, izgleda da se smuvao sa Žaklinom Delon.“ Žaklina Delon je naslednica bogatstva firme *Delon medija*, kao i prilježna okultistkinja i malo opičena. Jednom sam je video uživo pre deset godina, dok sam odlazio iz hotela *Burdž el Arab* u Dubajiju. Tada je imala trideset i nešto, i bila je vitka, besprekorno kozmetički sređena ridokosa žena u tesnoj zelenoj haljini, s velikim naočarima za sunce i tankim usnama koje su ukazivale na to da se naizgled zabavlja a u sebi se dosađuje. Zamislilo sam zavodljiv dah koji miriše na espresso i blagi zatvor, te psihu nalik na sabijenu masu frejdovskih crva. Njen otac, koji je počeo da se bavi transportom, bio je poznati sadovski